

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

Р.6.11.11.5
CAE.21
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 6/331 din " 16 " 02 2015

La nr.6 din 21 ianuarie 2015

Parlamentul RM

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție - 2 file;*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA
D.D.P. Nr. 220
" 17 " 02 2015
Ora _____

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

**de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303 din
13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de
canalizare**

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Autorul propune renunțarea la facturarea serviciului public de apă și canalizare în baza unui contor unic al blocului locativ, și propune facturarea în baza datelor contoarelor individuale, iar de reparația rețelelor interne comune de alimentare cu apă să fie responsabil operatorul, și nu gestionarul blocului locativ. Totodată, proiectul urmărește excluderea aplicării penalităților pentru zilele de întârziere a consumatorilor de apă potabilă și canalizare, atribuirea clauzelor negociabile contractului de prestări-servicii publice de alimentare cu apă potabilă și de canalizare și interdicția operatorului de a refuza semnarea contractului în cazul în care consumatorul solicită negocierea clauzelor contractuale.

d. Suficiența argumentării. Argumentele aduse de autor sunt suficiente, iar proiectul, oportun spre promovare, cu excepția propunerii de negociere a clauzelor contractului de prestare a serviciului public de apă și canalizare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Din textul proiectului nu rezultă promovarea unor interese/beneficii de grup sau individuale contrare interesului public, însă includerea normei care oferă posibilitatea agentului economic să negocieze clauzele contractului de furnizare a apei potabile și canalizare va crea riscul promovării intereselor economice a agentului, prin stabilirea unor cerințe excesive consumatorilor, drept finalitate prejudiciind interesele de grup ale consumatorilor.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate prin prisma standardelor anticorupție internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".

Considerăm că norma din proiect vine în contradicție cu normele Legii nr.272 din 10.02.1999 cu privire la apa potabilă, care prevede la alin.(2) art.8: „contractul de furnizare a apei potabile se încheie în conformitate cu Regulamentul privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare, cu contractele-tip de furnizare a apei potabile, aprobate de Guvern”. Astfel, în Anexa nr.5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 este stabilit un Contract-model de alimentare cu apă potabilă. În acest fel contractele de acest tip sunt semnate conform Contractelor-model aprobate de Guvern și nu pot fi negociate în virtutea omogenității naturii

acestor raporturi juridice. Intrarea în vigoare a modificărilor propuse de autor ar duce la apariția unui conflict de norme, care ar fi un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și ar crea premise pentru aplicarea normei favorabile într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.

Recomandarea: Ajustarea propunerilor conform normelor deja existente întru evitarea unui eventual conflict al normelor de drept.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".

Excluderea contractelor tipizate ar oferi operatorilor de apă și canalizare libertatea deciziei asupra clauzelor incluse în contract, astfel în unele cazuri operatorul va putea accepta anumite clauze, iar în altele nu. Există riscul ca unii consumatori să fie lezați în drepturile sale, datorită discreției acordate agentului economic de a negocia și impune anumite clauze. Contractele, care conțin clauze standard sunt uniforme și egal aplicabile unui număr nedeterminat de persoane, în cazul negocierii clauzelor, prevederile contractelor se vor diferenția cauzînd în rezultat o inegalitate. În cazul admiterii negocierii individuale cu fiecare consumator în parte, este oportun de a reglementa anumite reguli generale de aplicare, care ar limita eventualele abuzuri sau inechități la adresa consumatorilor.

Recomandarea: Păstrarea contractelor tipizate sau reglementarea detaliată a clauzelor negociabile într-un act normativ.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".

Autorul propune obligativitatea negocierii clauzelor contractelor cu consumatorul. Chiar dacă la prima vedere, pare a fi o propunere avantajoasă consumatorilor, aceasta va crea riscul unui abuz din partea operatorului, care va putea impune consumatorului niște cerințe excesive și dificile de realizat. În lipsa unor reglementări clare, tipizate pentru toate categoriile de consumatori, agentul economic va avea libertatea stabilirii unor clauze nejustificate în favoarea sa. Luînd în considerare că Republica Moldova nu dispune de o multitudine de

operatori de apă și canalizare, consumatorii vor fi impuși, din lipsa altor opțiuni, să accepte clauzele propuse. Spre exemplu, operatorul ar putea percepe o sumă în plus pentru conectarea la serviciile de apă și canalizare consumatorilor a căror case particulare sunt situate mai departe sau la marginea unui sector.

Recomandarea: Păstrarea contractelor tipizate sau reglementarea detaliată a clauzelor negociabile într-un act normativ.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Lidia Carchilan
Inspector Direcția legislație și expertiză anticorupție
11 Februarie 2015

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Considerăm că norma din proiect vine în contradicție cu normele Legii nr.272 din 10.02.1999 cu privire la apa potabilă, care prevede la alin.(2) art.8: „contractul de furnizare a apei potabile se încheie în conformitate cu Regulamentul privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare, cu contractele-tip de furnizare a apei potabile, aprobate de Guvern”. Astfel, în Anexa nr.5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 este stabilit un Contract-model de alimentare cu apă potabilă. În acest fel contractele de acest tip sunt semnate conform Contractelor-model aprobate de Guvern și nu pot fi negociate în virtutea omogenității naturii acestor raporturi juridice. Intrarea în vigoare a modificărilor propuse	Ajustarea propunerilor conform normelor deja existente întru evitarea unui eventual conflict al normelor de drept.

			de autor ar duce la apariția unui conflict de norme, care ar fi un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și ar crea premise pentru aplicarea normei favorabile într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.	
2	Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Excluderea contractelor tipizate ar oferi operatorilor de apă și canalizare libertatea deciziei asupra clauzelor incluse în contract, astfel în unele cazuri operatorul va putea accepta anumite clauze, iar în altele nu. Există riscul ca unii consumatori să fie lezați în drepturile sale, datorită discreției acordate agentului economic de a negocia și impune anumite clauze. Contractele, care conțin clauze standard sunt uniforme și egal aplicabile unui număr nedeterminat de persoane, în cazul negocierii clauzelor, prevederile contractelor se vor diferenția cauzând în rezultat o inegalitate. În cazul admiterii negocierii individuale cu fiecare consumator în parte, este oportun de a reglementa anumite reguli generale de aplicare, care ar limita eventualele abuzuri sau inechități la adresa consumatorilor.	Păstrarea contractelor tipizate sau reglementarea detaliată a clauzelor negociabile într-un act normativ.
3	Pct.5 al articolului unic din proiect propune conținutul alin.(1) art.31 într-o nouă redacție, stabilind: "Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, clauzele căruia în	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	Autorul propune obligativitatea negocierii clauzelor contractelor cu consumatorul. Chiar dacă la prima vedere, pare a fi o propunere avantajoasă consumatorilor, aceasta va crea riscul unui abuz din partea operatorului, care va putea impune consumatorului niște cerințe excesive și dificile de realizat. În lipsa unor reglementări clare, tipizate pentru toate categoriile de consumatori, agentul economic va avea libertatea stabilirii unor clauze	Păstrarea contractelor tipizate sau reglementarea detaliată a clauzelor negociabile într-un act normativ.

	<p>mod obligatoriu sunt negociabile. Cerințele consumatorului de a negocia clauzele contractuale nu pot servi ca temei pentru refuz din partea operatorului de a presta serviciul public respectiv".</p>	<p>nejustificate în favoarea sa. Luînd în considerare că Republica Moldova nu dispune de o multitudine de operatori de apă și canalizare, consumatorii vor fi impuși, din lipsa altor opțiuni, să accepte clauzele propuse. Spre exemplu, operatorul ar putea percepe o sumă în plus pentru conectarea la serviciile de apă și canalizare consumatorilor a căror case particulare sunt situate mai departe sau la marginea unui sector.</p>	
--	--	---	--